

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Égész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hír-
: : : detési irodák. : : :
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 169. szám.

Csütörtök, július 24.

A vállalkozó szellem.

— jul. 24.

A dolgozó társadalomnak kenyérkereseti alkalom kell. Nem segítség, nem támogatás, nem kegyelem és nem könyörület, hanem kenyérkereseti alkalom.

Ezt az alkalmat kell sürüvé tenni, ami nemcsak törvényhozási feladat, hanem társadalmi kötelesség is.

Ha Magyarországon gazdag termés van, fejlődik a vállalkozó szellem. A vállalkozások, a kezdeményezések munkálatokat teremtenek. A közgazdasági lendület nálunk nagyon hirtelen támad, amiből megállapítható, hogy ha ebben az országban valami esoda által komoly kapitális keletkezésnek, sok, igen sok kereseti alkalom nyílna meg a dolgozó társadalom részére.

Persze a hirtelen keletkező közgazdasági lendület hirtelen szokott elmúlni is, mert az a vállalkozás, mely elégtelen kapitálissal indult, csakhamar összeomlik. Ez az oka annak, hogy nálunk helyiely-közzel mindig vannak gazdasági krízisek.

Mikor világszerte a legkedvezőbb konjunktúrák vannak, nálunk akkor is jelentkezik helyenkint a közgazdasági válság, mely természetesen megközelítően sem olyan lesújtó jelenségű és nem olyan szemellátható, mint a mai; de jelentkezik s állandóan lappang, úgy, hogy ahhoz, hogy valamely vállalat, mely Magyarországon keletkezett, megerősödjék, véletlen szerencse kell s nem elég az előre megfontolt kiszámítás.

A közgazdasági téren előrehaladott országokban igen nagy gondot fordítanak a kereslet és a kínálat mérlegének pontos nyilvántartására. Ezekben az országokban a kapitális nem is idegenkedik attól, hogy olyan vállalkozásokban helyezkedjék el, melyek a dolgozó társadalomnak mindig

több és több kenyérkereseti alkalmakkal kínálkoznak. Nem idegenkednek ettől, mert előttük fekszik a bázis, mely megbízható és kipróbált. Nálunk a vállalatok keletkezésére a statisztika semmi befolyást nem gyakorolhat, mert nincs is ilyen statisztikánk. Nálunk jóformán minden új vállalkozásra az ad okot, hogy a másik hasonló vállalat boldogul-e? Ha az egyik sarkon van egy üzlet, mely boldogul, habozás nélkül ilyen üzletet nyitok a másik sarkon, aztán ha mindketten esődbe jutunk, esodálkozunk ezen és kutatjuk az okát, hogy miért is történt ez így?

Ezerféle módja van annak, hogy mivel, milyen intézkedésekkel lehet és kell felkarolni a dolgozó társadalom érdekeit; de kétségtelenül bizonyos, hogy ezen módok felkutatása csak akkor lehetséges, ha minden piac keresleti és kínálati mérlegét tudjuk pontosan nyilvántartani.

Az ország közgazdasági területekre van beosztva. Ezekben a területeken, elismerjük, nem könnyű dolog statisztikai adatokat gyűjteni arról, hogy mit termel a lakosság mezőgazdasági és ipari téren, hogy mit fogyaszt el saját termelvényeiből és mit szállít el ezen produktumokból az ország területére és mit szállít a külföldre. Ezeket, igaz, igen nehéz és körülményes munka nyilvántartani és nem kevésbé nehéz az is, hogy megállapítsuk, vajjon egy-egy közgazdasági területre mi érkezik az ország belső részeiből és mi érkezik külföldről, de akármilyen nehéz ez, nem lehetetlen, holott egy ilyen statisztika nagyon figyelmessé tudná tenni a hasznos kereső kapitálist arra, hogy milyen vállalkozásokban helyezkedjék el.

Ez a figyelmeztetés a reális közgazdasági élet fundamentuma, mert egyszerre megszünteti az üres, tarthatatlan, sőt szédelésre alapított vállalkozásokat és ezek helyére vonzza a megfontoltság bázisát és

a termelőképes kapitálist, mely ezen fundamentum nélkül mindig tartézkodó és bizalmatlan marad.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Július 24.

Barométer súlyed 747.2. Délután 1.38 órákor: Hőmérő 22.0 C°. Hőmérséklet: maximum 23-ikán 25.0 C°, min. ma reggel 14.9 C°. Csapadék 0.6 mm. Felhőzet Nb10. Szélirány és erősség S2. Jólát a következő 24 órára: Enyhe, sok helyütt esapadék, zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percig; esapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **A Vöröskereszt főgondnoka.** Ferenc Salvator főherceg, védnökhelyettes, báró Feilitzsch Berthold es. és kir. kamarás, közigazgatási bírónak a magyar szent korona országai vöröskereszt-egylete központi főmegbízott főgondnokává történt megválasztását megerősítette.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter J. ó s a Ilona okleveles kisdédövönőt az ujszentiváni állami kisdédövönőházhoz kisdédövönővé kinevezte.

— **Segédjegyzőválasztás.** Kisjécsán tegnap volt ifj. Tullies György főszolgabíró elnöklésével a segédjegyzőválasztás, amely alkalommal Linczer János végzett tanfolyamhallgatót választották meg segédjegyzőnek.

— De hol? Hogyan? Kivel? — kiáltottam össze-vissza.

— Vegyünk jelmezeket és menjünk el mindenhova, ahol vidám társaság van, — indítványoztam lelkesen.

Félóra mulva összegyűjtöttük a környék minden unatkozó diákját és elhajtattunk az öreg fodrászhoz, ki egyszerűsmind jelmezkölesző is volt.

— Egy spanyol grand jelmezét szeretném, — mondtam dölyfösen.

De az tulságosan nagy és bő volt nekem. Az öreg egymásután adta elő jelmezeit. Egyik sem illett nekem. Pajtásaim türelmetlenül zaklattak. Végre egy kínai jelmezben állapodtunk meg, mely csuf volt, kopott, szegényes és azt hiszem inkább nevetséges, mint jellemző. Alarcom azonban ritka volt a maga nemében. Oly komor, ünnepélyes és mégis egyhangú és kifejezéstelen, hogy annak, aki ránézett, muszáj volt kacagnia.

Pajtásaim fékezhetlen jókedvvel bámulták. „Ez a legeredetibb aláre, mit valaha láttunk.“ Belenéztem a tükörbe és sirni szerettem volna, amiért oly rut vagyok, de kacagnom kellett. Nem, ez nagyon eredeti aláre.

A kacaj.

Este félétkor még bizonyos voltam abban, hogy ő eljön és vidám valék, mint még soha. Felső kabátomnak egy gombja volt csak begombolva s így szertepült, mint vitorla a szélben. De én nem fáztam. Fejemet büszkén hátravetve, diáksapkámat szememre huzva, vakmerőn, büszkén néztem a mellettem elhaladó urakat. A nőkre kihívón és gyengéden tekintettem, ámbár négy nap óta szívemnek senkihez sincs köze, mint „Ó“ hozzá. De fiatal vagyok, életkedvvel, erővel teli, nem bírok tehát közönyös lenni a nők iránt. Járásom gyors volt, merész, könnyű.

Később, úgy negyed óra mulva, — mely nekem akkor örökidőnek tetszett — már nem voltam hetyke, kihívó kedvemben. Fázni kezdtem s felsőkabátom már két gomb volt begombolva. Megnéztem a nőket, most már csakis ezeket, de nem gyengéden, sem kihívón, hanem utálattal. Őt kerestem, a többi miattam lehetett volna a pokolban is. Járásom bizonytalan volt, töprengő minden mozdulatom, kedvetlen lettem.

Hét óra előtt öt perccel izzó forrósá-

got éreztem. Három perccel utóbb kilelt a hideg.

Mire félkilenc lett, aggastyánnak éreztem magamat. Kabátomon minden gomb begombolva, fehajtottam nyakamon a gallért és kékre fagyott orromra huztam sapkámat. Úgy éreztem, hogy én vagyok a föld legszerencsétlenebb teremtese.

És ennek ő volt az oka! Ó! Miért nem jött? Nem engedték? Beteg? Meghalt? Dühös voltam. Káromkodtam.

Félóra mulva forró grogg mellett iparkodtam felmelegedni és — felejteni. A kávéház zsufolva volt s asztalunkhoz mindenünnen zene hallatszott. Mintha az egész világ muzsikált volna.

— Fölöttünk Polosiwéknál bál van, — monda egyik asztaltársam.

— Kik azok?

— Jergenie Nikolajewna is ott van, — monda a másik minden utógondolat nélkül, kire én félhétől félkilencig várakoztam.

— Signore! — kiáltottam fel vidáman. — Ma karácsony van, ma illik, hogy mi is vidámak legyünk! Ma minden ember vidám!

Holnap-holnapután jön Ferenczy Károly fővárosi kabaré-
művész és Szücs Laci 8 tagu elsőrendű társulatával

467—2.2

Kabaré-előadást tartanak a Rózsa-szálló kertjében.

— **Rónay Ernő temetése.** Dr. Dellimani Lajos főispán, aki tegnap részt vett Kiszomboron Rónay Ernő temetésén, a ravatalra koszorút helyezett „Igaz barátsággal — dr. Dellimani Lajos és neje” felirattal.

— **Köszönet.** Deutsch Alfréd a napokban kötött házassága alkalmából 50 K-t, atyja Deutsch Zsigmond ugyanezen alkalmából 30 K-t adományozott az izr. szentegyletnek, mely nemesszívű adományokért ezután is hálás köszönetet mond az egyesület nevében Mayer Henrik elnök.

Deutsch Alfréd (Budapest) adományozott az izr. nőegylet részére 50 K-t, a Chevra-kadisa részére 50 K-t, Deutsch Zsigmond, az izr. nőegylet részére 50 K-t, a Chevra-kadisa céljaira 30 K-t, mely nemesszívű adományokért hálás köszönetet mondanak az egyesületek elnökei.

— **Ifj. dr. Daniel Pál diszpolgársága.** Torontálkeresztesről írják lapunknak: Ifj. dr. Daniel Pál országgyűlési képviselő rövid idő alatt oly sokat tett választókerülete érdekében, hogy személye iránt minden községben a legőszintébb tisztelet és szeretet nyilvánul meg. Választókerületéhez tartozó települések érdekében különösen sokat fáradozott, így kiváltképpen a módosi járás egyetlen magyar községe Torontálkeresztes község, mint a m. kir. közalapítványi uradalom települése érdekében mondhatni legtöbbet fáradozott, nevezetesen: a község telepesei által megváltott belsőség és pótkerteknek telekkönyvezése s a keresztesi telekkönyv átalakítása egyedül az ő fáradságát nem ismerő tevékenységének köszönhető. Az ő közbenjárására kapott a község ártézi kutak furására 4500 K állami segélyt. Neki köszönheti ezen község azt, hogy a telepések az eddig bérbe birt 1100 h. szántót örökáron az uradalomtól megkapták, továbbá mintegy 700 hold legelőt a község vett meg örökáron s az eddigi 610 hold területet, melyet nagybérlő birt hasonbérbe, 1913 október 1-től kezdve a telepéseknek lesz bérbeadva s ezekkel kapcsolatban a község részére a közalapítványi uradalom templomépítésre 35.000 koronát szavazott meg s ugyancsak önálló plébániát szervezett s a plébániaépületre 12.000 K összeget engedélyezett. Az ő fáradságátlan utánjárásának köszönheti a község, hogy minden megterhelhetőség nélkül modernberendezésű állami óvoda állítottatott fel s a harmadik állami iskola szervezésével kapcsolatban a szükséges harmadik tanítói állás is szerveztetett. Mindezen, a község érdekében kifejtett tevékenysége és ezen települések jövőjének megálapozása körül oly hervadhatlan kiváló érdemei vannak dr. Daniel Pál köztisztviselő és közszeretben álló képviselőnek, hogy Torontálkeresztes község képviselőtestülete f. évi május 17-én tisztelete, hódolata s ragaszkodása jeléül őt nagy lelkesedéssel a község örökös diszpolgárává választotta meg. A díszes diszpolgári oklevelet a község 10 tagú küldöttsége Torontál Antal jegyző vezetésével f. hó 22-ikén délelőtt adta át az ólécezi kastélyban ifj. dr. Daniel Pál képviselőnek, szép szavakban ecsetelvén a község egész közönségének tiszteletét, hódolatát s meleg ragaszkodását. Ifj. dr. Daniel Pál meghatott meleg szavakban köszönte meg a kitüntetés s biztosította a küldöttséget, hogy a község érdekeit most, mint annak polgára, még jobban fogja szívén viselni s tőle telhetőleg előmozdítani. Ezután a küldöttséget igaz magyar vendégszerettel megvendégelte.

— **A nemzetközi kereskedelmi oktatási kongresszus.** Az Országos magyar kereskedelmi egyesülésnek minden tagja az augusztus és szeptemberben Budapesten tartandó nemzetközi kereskedelmi oktatási kongresszusra augusztus elejétől szeptember közepéig érvényes kedvezményes vasúti igazolványt kap, ha idejében jelentkezik a kongresszusra való részvételre. Ez 10 korona részvételi díjjal jár és egyéb előnyökön kívül néhány értékes kiadványt is kapnak a résztvevők. Bővebb felvilágosítást a nagybeeskereki kerület titkára, Hollaender Ede nyújt.

— **A kivándorlás.** A vármegye alispáni hivatalában most állították össze a június havi kivándorlási statisztikát. A kimutatás szerint az elmúlt hóban 102 utlevelet adtak ki 437 személyre, akik közül 228-an vándoroltak ki és pedig 108 férfi és 120 nő. A visszavándorlás ismét igen kis arányú volt, amennyiben csak 59 férfi és 24 nő vándorolt vissza; összesen tehát 83.

— **A temesszigeti kolera.** — Nincs újabb megbetegedés. Mint Temesvárról jelentik, a hatóságok energikus intézkedése folytán Temesszigeten sikerült a kolera gátat vetni, amennyiben két nap óta újabb kolera-gyanús megbetegedés nem történt.

— **Halálos esés a kocsiról.** Kisteremia községből jelentik, hogy ott kedden reggel Osztie József tizennégy éves bérsgyereket egy buzakévével megrakott szekérről oly szerencsétlenül esett le, hogy azonnal szörnyet halt. A végzetes balesetet az okozta, hogy a kékék lazán voltak a kocsiorosztóval s így amikor a szoritékok felengedtek, a fölboruló kocsiról esett le a bérsgyereket s az eséstől nyakcsigolyája eltört. Az ügyben a nagyikindai kir. ügyészség megindította a nyomozást.

— **Váltóhamisító községi esküdt.** Karánsebesről jelentik: Borló községben Kersa Tamás volt esküdt tizenöt váltót hamisított. Hivatalánál fogva a sommás végzéseket neki kellett volna kézbesítenie, de ő a felek helyett maga írta alá a végzéseket s ezzel a manipulációval hosszú ideig el tudta titkolni a váltóhamisítást. Most kiderült a dolog és Kersát letartóztatták.

— **Boesásson meg.** — szölt, — de lehetetlen magára nézni és nem nevetni. Vegye le az álarcát, könyörgöm, vegye le. Ilyen eredeti álarcot még nem láttam soha... areomba nézett és kacagott. És kacagott mindenki, aki körülöttünk járt, kelt s a harsogó kacaj hangjára hozzánk sietett.

Oh, ha nekem csak egy pérére is emberi ábrázatot adnának! Oh, a fiatalág nem tudja, milyen rettenetes dolgokra köti le becsületszavát, amelyet senkisémet tart be olyan szigorúan, mint éppen ők. Ajkamat véresre haraptam, szememből a gyötrelmek könnye hullt, szívemet a fájdalom marcangolta és — az én álarcom buta, félelmetes egykedvűséggel meredt maga elé. Ő elment mellőlem s én tétoval léptekkel indultam a kijárat felé. Utamat hangos, harsogó kacaj követte...

Mikor hazafelé indultunk, egyik pajtásom karomba öltötte karját s így szölt jókedvűen, vidáman: — Örült nagy sikerred volt. Minden dicsőség neked jutott ma.

Aztán éreztem még, hogy a hó nagy, sűrű, vastag pelyhekben hull alá és éles, süvítő hangját hallottam a hideg szélnek és hallottam még egyik pajtásom kétségbeesett szavát:

— Megállj! Mit csinálsz? Miért téped össze álarcodat? Nézzetek fiuk, ez megőrült! A ruháját tépi, szaggatja. Oh, idenezetek, ő sir... Pedig kacagtam.

Leonid Andrejew.

— **Megveszett gyermek.** Skala Antal perjamosi lakos, kereskedelmi alkalmazottnak negy éves fiaeskaja, Skala József körülbiul egy hónappal ezelött Temesvárott idözött a nagyanyja látogatására. Józsi gyerek élénk kis fiúcska volt, nagyon szeretett játszani. Egy szép napon, amint pajtásával kiinn játszott az utcán, jött egy nagy kutya és megharapta. A gyereket felvitték Budapestre a Pasteur-intézetbe, ahol kiégették a sebet és beoltották veszélyes elleni szerrummal. Azonban meglehetősen későn mentek s a beoltás már mitsem használt. Tegnap délelött a szerencsétlen kis fiú dühöngeni kezdett, ruháit letépte a testéről, harapta, marta saját magát. Alig bírták megfékezni. Természetesen rögtön hívták a mentőket, akik be akarták vinni a fiúcskát a kórházba. Felvették a kocsijukba és elindultak, mikorra azonban a kórházba érkeztek, a szerencsétlen gyermek nagy kínok között meghalt.

— **Menetjegykedvezmény az arad-esanádi vasutakon.** Az aradi és esanádi egyesült vasutak igazgatósága a vonalaira engedélyezett menetkedvezmények újabb szabályozása folytán az általános menetkedvezményt kiterjesztette összes menetrendszerű személyszállító vonataira olyképp, hogy a díjszabás szerinti menetdíjből 33% kedvezményt engedélyez. Ennek folytán az országgyűlési képviselői egyesített és egységes rendőri utazási igazolványok tulajdonosai a gyorsmotorvonat I. osztályában egy egész II. osztályu — és a II. osztályban egy fél I. osztályu gyorsmotorvonatu, — a személy- és helyi motorvonatokon az I. osztályban egy egész II. osztályu, — a II. osztályban egy fél I. osztályu, — a III. osztályban pedig egy fél II. osztályu személy- vagy helyi motorvonatra érvényes menetjegy váltása mellett utazhatnak.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnept napokon délután 3 óráig este 10-ig. Könyvtáróra vasárnap szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 óráig 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybeeskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. n. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltnének.

Aug. 30. Közig. bizottság ülése.

Irodalom.

(*) **Repülőgép papirosból.** Nyári mulatsággal kitűnő fogot ajánl Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermek-lapja, a Jó Pajtás, legújabb, július 20-iki számában: Sztrókay Kálmán megmagyarázza, hogyan lehet papirosból repülőgépet csinálni olyan egyszerű módon, hogy minden ügyesebb gyerek maga is elkészítheti. A magyar gyermekek kedves lapjának ugyanebbe a számba verseket írtak Lampérth Géza, Benedek bácsi és Endrődi Béla, elbeszélést Abraham Ernő, Sebők Zsigmond folytatja Misi és Feri című pompás gyermekregényét, Manno Miltiades szép képet rajzolt, Elek nagyapó kedves mesét mond, Zsiga bácsi mulatságos mókát, Rákosi Viktor folytatja regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi diszoklevelet, iusztrációt, könyvdiszeket, plakátokat, levélfejeket, címkeket, reklám-cédulákat és bármilyen iparművészei tervezést.

Megrendelések a „Torontál” kiadchivatalába intézendők. 425-x.6

Utközben megfogadtuk, hogy semmi szín alatt nem vetjük le álarcunkat. Beesületszóra.

Csakugyan mindenki kacagott, aki álarcomra nézett. Iszonyuan éreztem magam ebbne a világban, mely oly messze volt tőlem és ez alatt az álarc alatt!... Elmentem őt keresni! Elébe álltam, meggyötört szívvel, haldokló lélekkel és hangom a visszafojtott kétségbeeséstől zokogott, mikor megkérdeztem tőle, hogy miért nem jött el, miután megígérte és én vártam.

Rám nézett és — kacagott.

— En vagyok, könyörgöm, feleljen. En vagyok, aki meg fogok halni, ha nem szeret.

— Oh, önnek nem szabad nevetnie. Mindenkinék szabad, csak önnek nem...

Nem birta abbahagyni. A mosoly nem tűnt el arcáról, a mosoly, mely e pereben a visszafojtott kacajt jelentette. En meg egyre beszéltem hozzá. Halkan, suttogva beszéltem a szerelemről és sohasem beszéltem még ily szépen és sohasem szerettem olyan nagyon, mint most. A várakozás gyötrelmeiről beszéltem, örült féltékenységgemről. Lelkemről beszéltem, mely majd elepedt a vágytól és majd meghalt abban a kinban, melybe a várakozás vitte. Beszéltem egyre több hévvel és ő mindmohóiban hallgatta. Lehunytt szempillái alól könyek gyöngyöztek alá s kis keze, melyet felém nyujtott, forró volt és reszkett. Akkor felemelte rám könnyes szemét s... ilyen kacajt még nem hallottam soha

TÁVIRATOK.

A balkáni háború.

Harcok és béketárgyalások. — A törökök Drinápolyban. — A hatalmak Törökország ellen. — A tőzsde.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Míg egyrészt a balkáni államok a béketárgyalások előkészítésén munkálkodnak, másrészt a szerbek és bolgárok között még egyre folyak a csatározások. Ez azonban nem komplikálja annyira a helyzetet, hogy végre csakugyan béke legyen, mint inkább az, hogy Törökország makacsul ragaszkodik Drinápolyhoz s már újból elrendezkedett benne. Oroszország Örményországot megszállásával fenyegeti Törökországot s ilyen irányú javaslatot is tett a hatalmaknak. Már most az a kérdés, hogy mit fog szólni ehhez Anglia?

Harcok és béketárgyalások.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a szerb csapatok tegnap heves harc után megszállták Vidint. A bolgárok mindenütt támadólag lépnek föl, de a szerb csapatok visszaverik őket.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukarestből sürgönyzik: Lehetséges, hogy a fegyverszünet megkötése előtt a balkáni államok előzetes rendszabályokat tesznek az ellenségeskedés beszüntetésére. Károly román király táviratát intézett a balkáni államok kormányaihoz a fegyverszünet gyors megkötése és az ellenségeskedések megszüntetése érdekében, hangoztatván, hogy az újabb vérengzések céltalanok.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bukarestből sürgönyzik: A román kormány ma kapta meg javaslatára a görög választ, amelyben a görög kormány abbéli óhaját fejezi ki, hogy a fegyverszünet megkötésére vonatkozó tárgyalások is Bukarestben tartassanak. A román kormány egyetért ezzel az óhajjal, de az a kívánsága, hogy előbb Nisben az ellenségeskedések megszüntetésére nézve történjék megállapodás.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a katonai delegátusok tárgyalása sem Nisben, hanem Bukarestben lesz.

A törökök Drinápolyban.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a törökök egészen berendezkedtek Drinápolyban. A sejk ül izlam tegnap Drinápolyba érkezett, újból föl-szentelte a Selim-mecsetet, eltávolította a keresztet és visszahelyezte a félholdat.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: Mint ide Szófiából jelentik, a bolgár főváros lakossága körében óriási izgalom uralkodik Drinápoly visszafoglalása miatt. Attól félnek, hogy Bulgária elveszti még Filippopoliszt is s akkor lázadás tör ki. Az általános izgalomra való tekintettel Ferdinánd király tegnap Vranjába utazott.

A hatalmak Törökország ellen. — Oroszország megszállja Örményországot.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: Szentpétervárról ideérkezett jelentés szerint Oroszország elhatározta, hogy megszállja Örményországot, ha Törökország nem adja vissza Drinápolyt. Oroszország

mindenekelőtt javaslatot tesz a hatalmaknak, hogy tegyenek együttes lépést Konstantinápolyban Drinápoly visszaadása iránt. Ha ennek nem lenne fogantatja, akkor a hatalmak rendezzenek nemzetközi flottatüntetést Törökország ellen és ha ennek sem volna eredménye, akkor Oroszország megszállja Örményországot s mindaddig megszállva tartja, míg Törökország vissza nem adja Drinápolyt. Ha átadja, akkor az orosz csapatokat visszarendelik Örményországból.

A tőzsde.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli záratkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 818.25, Osztrák Hitel 619, Koronajáradék 81.10, Jelzáloghitelbank 414.25, Leszámitoló Bank 507.50, Hazai Bank 278.75, Magyar Bank 539, Rimamurányi 693.75, Salgótarjáni 748, Közúti Vasut 638, Villamos Vasut 359.

A horvát királyi biztos Budapesten.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Skerlecz Iván báró horvát királyi biztos ma Budapestre érkezett s Tisza István gróf miniszterelnökkel tárgyalt. A délelőtt folyamán továbbá tisztelgő látogatást tett József főhercegnél.

Állítólagos magyar kém Romániában.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Galacsról jelentik, ott letartóztattak egy Heinkwelder nevű állítólagos magyar alattvalót, akinél több román erődítés rajzát találták. A vizsgálat folyik.

A szerbiai kolera.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Ujvidékről sürgönyzik, a belgrádi hatóságok értesítették az ujvidéki szerb főgimnázium igazgatóját, hogy Popovics, a gimnázium egyik tanára, aki Belgrádban tartózkodott, kolerában megbetegedett és meghalt.

Kvasz Andrást kémnek nézték.

Budapest, jul. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Eperjesről jelentik: Kvasz András, a jeles magyar pilóta, fölszállást készült rendezni Eperjesen s alkalmas területet nézett erre a célra. Így vizsgálta a katonai gyakorlóteret is, amit annyira gyanusnak találtak a katonák, hogy Kvaszt minden tiltakozása ellenére letartóztatták. Csak órák múlva, a rendőrség igazolására, bocsátották el nagy nehezen.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11.61
Buza (1914. áprilisra)	12.15
Rozs (októberre)	9.21
Zab (októberre)	8.34
Tengeri (júliusra)	8.13
Tengeri (augusztusra)	8.12
Tengeri (1914. májusra)	7.37

HIRDETÉSEKET JUTÁNYOS ÁRÉRT KÖZÖL A „TORONTÁL” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Legfinomabb elszakíthatatlan francia

„MIMI” férfi gummióvszer

1 tucat 2 K 50 f, 2 tucat 4 K 50 f, 3 tucat 6 K. Pénz előzetes beküldése mellett portó 30 fill. — Utánvétellel portó 74 fillér. Diszkrét szétküldés, 448—x 5

„HEZ” Budapest, VIII. Losonci-utca 13. sz.

Hirdetmény.

A Jarkováci népbank igazgatósága közhírré teszi, hogy az 1913. évi július hó 20-án megtartott rendkívüli közgyűlés a társaság feloszlatását határozván el, felszámolóvá dr. Pejov Lipót antalfalvai ügyvédet választotta meg.

E határozatot azzal a felhívással hozza a társaság esetleges hitelezőinek a tudomására, hogy a társasággal szemben fennálló követeléseiket a hirdetménynek a Nagybecskereken megjelenő „Torontál” című lapban harmadszor való megjelenésétől számított hat hónap alatt érvényesítsék.

462—3.1

Az igazgatóság.

Tanuló

kellő iskolázottsággal felvétetik Saleszny Antal vaskereskedésben Nagybecskerek.

440—x 5

Uradaimk, mezőgazdák, cséplőgép-tulajdonosok figyelmébe!

Mentőszekrény

cséplőgépekhez, valamint a mentőszekrényhez tartozó összes cikkek a belügyminiszteri rendeleteknek megfelelően, külön is kaphatók

Melkuhn Dezső drogériájában Nagybecskerek, Hunyadi-(fő)-utca.

Ugyanott az összes állatgyógyászati, gazdasági és fertőtlenítő cikkek is jutányos áron beszerezhetők.

363—16.13

718—913. szám.

458—3.1

Árlejtési hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának 1501. 18720/913. kgy. számú határozata értelmében Szerbszentmárton községe a községyi tenyészállatok részére egy istállót és egy pásztorlakot építtet és ezen célra az összes munkálatokra 10.452 korona 12 fillér van előirányozva.

Az ajánlatok csakis az összes munkálatokra együttesen tehetőek és pedig csakis szóbeli ajánlat, még pedig folyó évi augusztus hó 3-án délelőtt 9 órakor a község házában megtartandó árlejtés alkalmával.

Az ajánlat elfogadásáról a képviselőtestület nyomban és szabadon határoz.

Árlejtézők kötelesek az előirányzott összegnek 10%-át az árlejtés megkezdése előtt a községi pénztárba készpénzben vagy pedig megfelelő értékpapírban letétbe elhelyezni. Egyéb feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában betekinthezők.

Kelt Szerbszentmárton, 1913 július 22-én.

Nedelykovits Milos,
jegyző.

Miladinov Milan,
bíró.

Olcsó konviktus Nagybecskereken.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület védnöksége alatt álló

polgári és felső kereskedelmi iskolai fiúnevelőintézetbe a felvételi díj 40 K. — Havidíj 38 K.

Különösen azon szülőknek ajánlható, akik gyermekeikkel a magyar nyelvet is elsajátíttatni akarják.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Erdős Béla tanár Nagybecskerek

373—27.11

Torontali h. é. vasutak és Temesvár—Módosi h. é. vasút menetrendje.

Érvényes 1913. évi május hó 1-től.

Oda. Zombolya—Nagybecskerek.						Vissza.				Oda. Nagybecskerek—Pancsova.						Vissza.							
V-v.	Sz-v.	V-v.	V-v.	Sz-v.		Sz-v.	Tvszsz.	Sz-v.	V-v.	Tvszsz.	Sz-v.	Vv.	Sz-v.		Sz-v.	Tvszsz.	Vv.						
6018/19	6002/1	6020/21	6012/11	6008	27.	6007	6072/1	6006/5	6014/13	6264	6204	6212	6202	20.	6201	6263	6217						
I-III. osztály					I-III. osztály				I-III. osztály					I-III. osztály									
80	1015	—	825	840	ind.	Budapest ny. p. u. (41)	érk.	125	635	—	715	—	825	ind.	Budapest ny. p. u. (191, 191)	érk.	625	1000	—	715	—	—	
—	209	—	116	257	"	Szeged (191)	"	948	317	718	1257	—	—	"	Szeged (194)	"	250	140	—	125	—	—	—
—	—	—	111	424	"	Temesvár-Józsefv. (191)	"	736	202	606	—	—	—	"	Nagykikinda (194, 201)	"	149	—	—	102	—	—	—
—	450	—	217	530	ind.	Zombolya (191, 202, 209)	érk.	628	1159	416	930	—	—	ind.	Nagybecskerek (194, 217)	érk.	838	—	—	709	—	—	—
—	456	—	223	536	érk.	Ujzombolya (209)	ind.	621	1151	408	923	—	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (194, 209)	érk.	833	—	—	704	—	—	—
—	500	—	228	540	ind.	Klári	"	619	1131	403	920	430	—	ind.	Nagybecskerek-Gyt.	ind.	828	504	659	—	—	—	—
—	514	—	242	554	"	Köcse	"	606	1114	350	907	445	—	ind.	Sándorudvar (217)	ind.	809	439	650	—	—	—	—
—	523	—	250	603	"	Kurjácska	"	557	1104	341	859	455	—	ind.	Sándorudvar (217)	érk.	808	444	635	—	—	—	—
—	530	—	257	610	"	Csene	"	549	1054	332	841	456	—	ind.	Sándorudvar (217)	érk.	808	444	635	—	—	—	—
—	549	—	315	625	"	Ujvár	"	540	1044	322	843	510	—	ind.	Béka Zs. megállóhely	"	767	400	621	—	—	—	—
—	603	—	328	639	"	Óregfalva	"	510	1014	300	823	547	—	ind.	Tamásfalva	"	723	398	553	—	—	—	—
—	614	—	339	650	"	Ótelek	"	454	959	248	810	605	—	ind.	Ujzóra	"	712	398	553	—	—	—	—
—	622	—	347	658	"	Jánosfalva	"	441	948	238	801	627	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	614	238	515	—	—	—	—
—	633	—	358	709	"	Párdány	"	430	935	226	790	832	—	ind.	Szamos (211)	ind.	614	238	515	—	—	—	—
—	650	—	415	733	"	Fény	"	416	97	211	737	—	—	ind.	Szamos (211)	érk.	614	238	515	—	—	—	—
—	702	—	426	745	"	Módos (200)	ind.	402	838	153	721	—	—	ind.	Antalfalva (211)	érk.	619	223	505	—	—	—	—
—	713	—	437	756	érk.	Temesvár-Józsefv. (200)	ind.	350	844	140	709	—	—	ind.	Torontálszécsány	ind.	639	209	456	—	—	—	—
—	—	—	91	—	ind.	Módos	érk.	514	805	117	654	—	—	ind.	Cserépalja	"	615	123	431	—	—	—	—
433	735	—	440	—	érk.	Torontálszécsány (205, 208)	ind.	447	755	123	543	—	—	ind.	Ferenczalom	"	559	117	446	—	—	—	—
454	754	—	459	—	ind.	Szárcsa	"	434	740	1209	530	—	—	ind.	Torontálszécsány	ind.	548	115	405	—	—	—	—
510	802	650	509	—	érk.	Ermőháza	"	423	728	1153	513	—	—	ind.	Pancsova-Józsefváros	ind.	535	1250	351	—	—	—	—
529	816	707	524	—	ind.	Pusztakenderes	"	413	718	1143	503	—	—	ind.	Pancsova (212)	ind.	510	1230	326	—	—	—	—
541	826	718	534	—	érk.	Lázárföld	"	405	710	1135	456	—	—	ind.	Petre (212)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
549	836	728	544	—	ind.	Sándorudvar (210)	ind.	352	656	1121	434	—	—	ind.	Versecz (205)	érk.	1134	92	920	—	—	—	—
603	845	739	553	—	ind.	Sándorudvar (210)	érk.	351	655	1120	438	—	—	ind.	Béka megállóhely	"	633	435	549	—	—	—	—
619	857	752	605	—	érk.	Nagybecskerek-Gyárt.	ind.	342	645	1110	429	—	—	ind.	Árkod	"	615	419	533	—	—	—	—
620	900	755	608	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	635	1059	420	—	—	ind.	Szamos (211)	ind.	600	403	520	—	—	—	—
646	909	806	618	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
656	918	816	627	—	érk.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	923	—	635	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—	—	—	—	—	—
—	928	—	640	—	ind.	Nagybecskerek-bégapart (209, 210)	érk.	333	630	—	405	—	—	ind.	Antalfalva (211)	ind.	—	—</					